TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2022/99

2022 m. sausio 25 d.

kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1354, kuriuo Portugalijos Respublikai pagal Reglamentą (ES) 2020/672 suteikiama laikina parama nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2020 m. gegužės 19 d. Tarybos reglamentą (ES) 2020/672 dėl Europos laikinos paramos priemonės nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti (SURE) sukūrimo ([1]), ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) atsižvelgdama į 2020 m. rugpjūčio 11 d. Portugalijos prašymą, Taryba Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2020/1354 ([2]) suteikė Portugalijai finansinę paramą paskolos, kuri neviršija 5 934 462 488 EUR ir kurios ilgiausias vidutinis grąžinimo terminas yra 15 metų, forma, kad papildytų Portugalijos nacionalines pastangas mažinti COVID-19 protrūkio poveikį ir švelninti protrūkio socialinius ir ekonominius padarinius darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims;

(2) Portugalija turėjo panaudoti paskolą sutrumpinto darbo laiko tvarkos, panašioms priemonėms ir su sveikata susijusioms priemonėms finansuoti, kaip nurodyta Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2020/1354 3 straipsnyje;

(3) COVID-19 protrūkis imobilizavo didelę Portugalijos darbo jėgos dalį. Dėl to Portugalijoje staiga vėl smarkiai padidėjo viešosios išlaidos, susijusios su naujomis priemonėmis, kurias Portugalija įgyvendino, t. y. ypatingąja paramos schema savarankiškai dirbantiems asmenims, kitų socialinės apsaugos mechanizmų neturintiems darbuotojams ir vadovams, kurių pajamas ypač paveikė COVID-19 pandemija, socialinės paramos schema menininkams, autoriams, technikams ir kitiems meno srities profesionalams, taip pat papildomų sveikatos priežiūros specialistų įdarbinimu ir viršvalandžiais Nacionalinėje sveikatos tarnyboje, siekiant padėti spręsti su pandemija susijusias problemas;

(4) COVID-19 protrūkis ir ypatingos priemonės, kurias Portugalija įgyvendino 2020 ir 2021 m. siekdama suvaldyti tą protrūkį ir jo socialinį, ekonominį bei su sveikata susijusį poveikį, turėjo ir vis dar turi didžiulį poveikį viešiesiems finansams. Iki 2020 m. pabaigos Portugalijos valdžios sektoriaus deficitas ir skola sudarė atitinkamai 5,8 % ir 135,2 % bendrojo vidaus produkto (BVP). Pagal Komisijos 2021 m. rudens prognozę numatoma, kad 2021 m. Portugalijos valdžios sektoriaus deficitas ir skola sumažės atitinkamai iki 4,5 % ir 128,1 % BVP, o jos BVP 2021 m. padidės 4,5 %;

(5) 2021 m. gruodžio 9 d. Portugalija paprašė Sąjungos pratęsti priemonių, kurioms Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2020/1354 jau buvo suteikta finansinė parama, sąrašą, kad būtų toliau papildomos 2020 ir 2021 m. nacionalinės pastangos mažinti COVID-19 protrūkio poveikį ir reaguoti į protrūkio socialinius ir ekonominius padarinius darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims, visų pirma tai susiję su 6 ir 7 konstatuojamosiose dalyse nurodytomis priemonėmis;

(6) gruodžio 31 d. Įstatymu Nr. 75-B/2020 ir vėlesniu sausio 25 d. Vyriausybės potvarkiu Nr. 19-A/2021, kurie nurodyti 2021 m. gruodžio 9 d. Portugalijos prašyme, nustatyta ypatingoji paramos schema savarankiškai dirbantiems asmenims, darbuotojams, neturintiems galimybės naudotis kitais socialinės apsaugos mechanizmais, ir vadovams, kurių pajamas ypač paveikė COVID-19 pandemija. Savarankiškai dirbantiems asmenims pagal priemonę suteikiama išmoka, lygi dviem trečdaliams darbuotojų mėnesinių pajamų sumažėjimo, nustatomo remiantis

([1]) OL L 159, 2020 5 20, p. 1.

([2]) 2020 m. rugsėjo 25 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1354, kuriuo Portugalijos Respublikai pagal Reglamentą (ES) 2020/672 suteikiama laikina parama nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti (OL L 314, 2020 9 29, p. 49).

mėnesio vidurkio pagal paskutinę ketvirčio pajamų ataskaitą ir 2019 m. mėnesio vidurkio skirtumu, taikant viršutinę 501,16 EUR ribą. Reikalavimus atitinkantys savarankiškai dirbantys asmenys – tai asmenys, kurių pajamos nuo 2020 m. kovo iki gruodžio mėn., palyginti su 2019 m., sumažėjo bent 40 %. Darbuotojams, neturintiems galimybės naudotis kitais socialinės apsaugos mechanizmais, pagal priemonę suteikiama: i) darbuotojams – išmoka, lygi mėnesinės pamatinės vertės (501,16 EUR) ir vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio vienam suaugusiam asmeniui atitinkamame namų ūkyje skirtumui, arba ii) savarankiškai dirbantiems asmenims – išmoka, lygi dviem trečdaliams darbuotojų mėnesinių pajamų sumažėjimo, nustatomo remiantis mėnesio vidurkio pagal paskutinę ketvirčio pajamų ataskaitą ir 2019 m. mėnesio vidurkio skirtumu, taikant viršutinę 501,16 EUR ribą. Vadovams pagal priemonę suteikiama išmoka, lygi jų orientacinėms vidutinėms mėnesinėms pajamoms, jei jos yra 1,5 karto mažesnės už Portugalijos socialinės paramos indeksą (2021 m. 438,81 EUR), arba dviem trečdaliams jų orientacinių vidutinių mėnesinių pajamų, jei jos yra lygios tam indeksui arba už jį didesnės. Reikalavimus atitinkantys vadovai – tai asmenys, kurių verslo veikla 30 dienų laikotarpiu iki paramos prašymo pateikimo buvo laikinai sustabdyta dėl COVID-19 pandemijos arba kurie patyrė bent 40 % pajamų nuostolių, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų mėnesiu arba dviejų mėnesių prieš tą laikotarpį vidurkiu. Visais atvejais išmokos apatinė riba yra lygi 50 EUR arba 50 % pastebėto mėnesinių pajamų sumažėjimo, jei šis sumažėjimas siekia nuo 50 % iki 100 % Portugalijos socialinės paramos indekso, arba 219,40 EUR, jei pajamų sumažėjimas viršija tą indeksą;

(7) birželio 6 d. Ministrų Tarybos rezoliucijos Nr. 41/2020 priedu ir vėlesniu rugpjūčio 3 d. Vyriausybės potvarkiu Nr. 180/2020 bei vasario 15 d. Vyriausybės potvarkiu Nr. 37-A/2021, kurie nurodyti 2021 m. gruodžio 9 d. Portugalijos prašyme, nustatoma socialinės paramos schema menininkams, autoriams, technikams ir kitiems meno srities profesionalams. Pagal tą schemą numatyta išmoka, lygi Portugalijos socialinės paramos indeksui (438,81 EUR);

(8) Portugalija taip pat nustatė keletą naujų su sveikata susijusių priemonių, kurias įgyvendino siekdama kovoti su COVID-19 protrūkiu, visų pirma 9 konstatuojamojoje dalyje nurodytas priemones;

(9) kovo 13 d. Įstatyminiame dekrete Nr. 10-A/2020 ir vėlesniame vasario 2 d. Įstatyminiame dekrete Nr. 10-A/2021, kurie nurodyti 2021 m. gruodžio 9 d. Portugalijos prašyme, numatytas papildomų sveikatos priežiūros specialistų įdarbinimas ir viršvalandžiai Nacionalinėje sveikatos tarnyboje, siekiant padėti spręsti su pandemija susijusias problemas. Visų pirma buvo supaprastintas Nacionalinės sveikatos tarnybos vykdomas darbuotojų pagal terminuotas darbo sutartis įdarbinimo administracinis procesas ir nuo COVID-19 pandemijos pradžios buvo įdarbinta papildomų gydytojų ir slaugytojų. Be to, Nacionalinėje sveikatos tarnyboje buvo sustabdytas teisės aktuose nustatytų valstybės tarnautojų viršvalandžių apribojimų galiojimas, o kovai su COVID-19 pandemija buvo sudarytos sąlygos prireikus organizuoti pamainas, kuriose papildomai dirbtų specialistai gydytojai ir slaugytojai;

(10) Portugalija atitinka Reglamento (ES) 2020/672 3 straipsnyje nustatytas finansinės paramos prašymo sąlygas. Portugalija pateikė Komisijai tinkamų įrodymų, kad faktinės ir numatytos viešosios išlaidos nuo 2020 m. vasario 1 d. padidėjo 5 934 462 488 EUR dėl nacionalinių priemonių, kurių imtasi siekiant sumažinti socialinį ir ekonominį COVID-19 protrūkio poveikį. Tai staigus ir smarkus išlaidų padidėjimas, nes jis susijęs su naujomis priemonėmis, tiesiogiai susijusiomis su sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašiomis priemonėmis, kurios taikomos didelei daliai Portugalijos įmonių ir darbo jėgos;

(11) Komisija pagal Reglamento (ES) 2020/672 6 straipsnį pasikonsultavo su Portugalija ir patikrino, ar staiga smarkiai padidėjo faktinės ir numatytos viešosios išlaidos, tiesiogiai susijusios su sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašiomis priemonėmis, taip pat atitinkamomis dėl COVID-19 protrūkio taikomomis su sveikata susijusiomis priemonėmis, nurodytomis 2021 m. gruodžio 9 d. prašyme;

(12) Portugalijos prašymu su sveikata susijusios priemonės, įskaitant 9 konstatuojamojoje dalyje nurodytas papildomas su sveikata susijusias priemones, sudaro 1 513 823 304 EUR;

(13) todėl Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2020/1354 jau suteikta finansinė parama taip pat turėtų apimti naujas Portugalijos įgyvendintas priemones, kurios yra nurodytos 6, 7 ir 9 konstatuojamosiose dalyse;

(14) šis sprendimas neturėtų daryti poveikio procedūrų, kurios gali būti pradėtos dėl vidaus rinkos veikimo iškraipymo, ypač pagal Sutarties 107 ir 108 straipsnius, rezultatams. Jis nėra viršesnis už reikalavimą, kad valstybės narės praneštų Komisijai apie galimos valstybės pagalbos atvejus pagal Sutarties 108 straipsnį;

(15) Portugalija turėtų reguliariai informuoti Komisiją apie planuojamų viešųjų išlaidų įvykdymą, kad Komisija galėtų įvertinti, kokiu mastu Portugalija įvykdė tas išlaidas;

(16) sprendimas suteikti finansinę paramą priimtas atsižvelgiant į esamus ir numatomus Portugalijos poreikius, taip pat į kitų valstybių narių pagal Reglamentą (ES) 2020/672 jau pateiktus ar numatomus pateikti finansinės paramos prašymus, taikant vienodo požiūrio, solidarumo, proporcingumo ir skaidrumo principus,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Įgyvendinimo sprendimas (ES) 2020/1354 iš dalies keičiamas taip:

1) 3 straipsnis pakeičiamas taip:

„*3 straipsnis*

Portugalija gali finansuoti šias priemones:

a) „vasario 12 d. Įstatymo Nr. 7/2009“ 298–308 straipsniuose numatytą paramos schemą darbo sutartims išlaikyti laikinai nutraukus darbą arba sutrumpinus įprastą darbo laiką;

b) „kovo 26 d. Įstatyminiame dekrete Nr. 10-G/2020“ ir „birželio 19 d. Įstatyminio dekreto Nr. 27-B/2020“ su pakeitimais, padarytais „gruodžio 31 d. Įstatymo Nr. 75-B/2020“ 142 straipsniu, 2 straipsnyje numatytą naują ir supaprastintą specialią paramos schemą darbo sutartims išlaikyti laikinai nutraukus darbą arba sutrumpinus įprastą darbo laiką;

c) „kovo 26 d. Įstatyminio dekreto Nr. 10-G/2020“ 5 straipsnio 2 dalyje ir 7–9 straipsniuose numatytas specialias profesinio mokymo programas, skirtas darbo sutartims išlaikyti laikinai nutraukus darbą arba sutrumpinus įprastą darbo laiką;

d) „birželio 19 d. Įstatyminio dekreto Nr. 27-B/2020“ 4 straipsnio 1–7 ir 10–12 dalyse ir 5 straipsnyje, taip pat „liepos 30 d. Įstatyminio dekreto Nr. 46-A/2020“ 14-A straipsnyje, įtrauktame „sausio 15 d. Įstatyminio dekreto Nr. 6-C/2021“ 4 straipsniu, ir kaip nustatyta „gegužės 14 d. Vyriausybės įsakymu Nr. 102-A/2021“, numatytą naują specialią paramos įmonėms schemą, kad įmonės galėtų atnaujinti verslo veiklą;

e) „birželio 19 d. Įstatyminio dekreto Nr. 27-B/2020“ su pakeitimais, padarytais „rugpjūčio 14 d. Įstatyminiu dekretu Nr. 58-A/2020“, 3 straipsnyje numatytą naują pajamų stabilizavimo priedą darbuotojams, kuriems taikomos arba a, b ar c punktuose nurodytos paramos schemos darbo sutartims išlaikyti laikinai nutraukus darbą arba sutrumpinus įprastą darbo laiką;

f) „liepos 30 d. Įstatyminiame dekrete Nr. 46-A/2020“ su pakeitimais, padarytais „gruodžio 31 d. Įstatymo Nr. 75-B/2020“ 142 straipsniu, numatytą naują ir laipsnišką specialią paramą darbo sutartims išlaikyti laikinai sutrumpinus įprastą darbo laiką;

g) „kovo 13 d. Įstatyminio dekreto Nr. 10-A/2020“ su pakeitimais, padarytais „gegužės 7 d. Įstatyminio dekreto Nr. 20-C/2020“ 5 straipsniu, 26–28-A straipsniuose ir „kovo 31 d. Įstatymo Nr. 2/2020 325-G“ straipsnyje, įtrauktame „liepos 24 d. Įstatymo Nr. 27-A/2020“ 3 straipsniu, numatytą naują specialią paramos savarankiškai dirbantiems asmenims, neoficialiai dirbantiems darbuotojams ir vadovaujantiems partneriams schemą;

h) „kovo 13 d. Įstatyminio dekreto Nr. 10-A/2020“ 23 straipsnyje numatytą išmoką šeimai, mokamą darbuotojams, negalintiems dirbti dėl to, kad turi prižiūrėti vaikus iki 12 metų arba padėti kitiems išlaikomiems asmenims;

i) „kovo 17 d. Vyriausybės įsakymu Nr. 3485-C/2020“, „balandžio 10 d. Vyriausybės įsakymu Nr. 4395/2020“ ir „gegužės 28 d. Vyriausybės įsakymu Nr. 5897-B/2020“ numatytą specialią paramą dėstytojų darbo sutartims išlaikyti nutraukus profesinį mokymą;

j) „balandžio 8 d. Azorų regioninės valdžios tarybos nutarimu Nr. 97/2020“, „balandžio 28 d. Azorų regioninės valdžios tarybos nutarimu Nr. 120/2020“, „gegužės 5 d. Azorų regioninės valdžios tarybos nutarimu Nr. 128/2020“, „gegužės 5 d. Azorų regioninės valdžios tarybos nutarimu Nr. 129/2020“, „liepos 15 d. Azorų regioninės valdžios tarybos nutarimu Nr. 195/2020“, „liepos 15 d. Azorų regioninės valdžios tarybos nutarimu Nr. 196/2020“ ir „liepos 17 d. Azorų regioninės valdžios tarybos nutarimu Nr. 200/2020“ numatytas regionines su užimtumu susijusias priemones Azorų autonominiame regione;

k) „kovo 13 d. Madeiros regioninės valdžios nutarimu Nr. 101/2020“ ir „balandžio 22 d. Madeiros regioninės valdžios viceprezidento ir Socialinės įtraukties ir pilietybės regioninio sekretoriato potvarkiu Nr. 133-B/2020“ numatytas regionines su užimtumu susijusias priemones Madeiros autonominiame regione;

l) „kovo 13 d. Įstatyminio dekreto Nr. 10-A/2020“ 19 straipsnyje ir „kovo 31 d. Įstatymo Nr. 2/2020“ 325-F straipsnyje, įtrauktame „liepos 24 d. Įstatymo Nr. 27-A/2020“ 3 straipsniu, numatytą išmoką darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims, susijusią su profilaktine izoliacija;

m) „kovo 3 d. Vyriausybės įsakymu Nr. 2875-A/2020“, „kovo 13 d. Įstatyminio dekreto Nr. 10-A/2020“ 20 straipsnyje ir „kovo 31 d. Įstatymo Nr. 2/2020“ 325-F straipsnyje, įtrauktame „liepos 24 d. Įstatymo Nr. 27-A/2020“ 3 straipsniu, numatytą ligos išmoką užsikrėtus COVID-19;

n) asmeninių apsaugos priemonių, skirtų naudoti darbo vietoje, visų pirma valstybinėse ligoninėse, kaip numatyta „gegužės 6 d. Standarte Nr. 012/2020“ su pakeitimais, padarytais 2020 m. gegužės 14 d., ir „liepos 10 d. Standarte Nr. 013/2020“ su pakeitimais, padarytais 2020 m. birželio 23 d., kuriuos abu paskelbė Portugalijos generalinis sveikatos direktoratas, taip pat šakinėse ministerijose, savivaldybėse ir Azorų bei Madeiros autonominiuose regionuose, kaip numatyta „kovo 13 d. Įstatyminio dekreto Nr. 10-A/2020“ 3 straipsnyje, pirkimą;

o) „kovo 13 d. Įstatyminio dekreto Nr. 10-A/2020“ 9 straipsnyje numatytą higienos mokyklose kampaniją;

p) stacionaro pacientų ir valstybinių ligoninių darbuotojų, taip pat slaugos namų ir vaikų priežiūros įstaigų darbuotojų užsikrėtimo COVID-19 tyrimą, kaip visų pirma numatyta „gegužės 6 d. Standarte Nr. 012/2020“ su pakeitimais, padarytais 2020 m. gegužės 14 d., ir „liepos 10 d. Standarte Nr. 013/2020“ su pakeitimais, padarytais 2020 m. birželio 23 d., kuriuos abu paskelbė Portugalijos generalinis sveikatos direktoratas;

q) „kovo 31 d. Įstatymo Nr. 2/2020“ 42-A straipsnyje, įtrauktame „liepos 24 d. Įstatymo Nr. 27-A/2020“ 3 straipsniu, ir „gruodžio 31 d. Įstatymo Nr. 75-B/2020“ 291 straipsnyje numatytą specialią kompensaciją Nacionalinės sveikatos tarnybos darbuotojams, kovojantiems su COVID-19 protrūkiu;

r) ypatingąją paramos schemą savarankiškai dirbantiems asmenims, kitų socialinės apsaugos mechanizmų neturintiems darbuotojams ir vadovams, kurių pajamas ypač paveikė COVID-19 pandemija, kaip numatyta „gruodžio 31 d. Įstatymo Nr. 75-B/2020“ 156 straipsnyje ir laikantis jo 2 dalies c–f punktuose nurodytų sąlygų, kaip išsamiau nustatyta „sausio 25 d. Vyriausybės potvarkyje Nr. 19-A/2021“;

s) socialinės paramos schemą menininkams, autoriams, technikams ir kitiems meno srities profesionalams, numatytą „birželio 6 d. Ministrų Tarybos rezoliucijos Nr. 41/2020 priedo“ 2.5.1 punkte, išsamiau nustatytą „rugpjūčio 3 d. Vyriausybės potvarkio Nr. 180/2020“ 10–12 straipsniuose ir išplėstą „vasario 15 d. Vyriausybės potvarkio Nr. 37-A/2021 priedo“ 5–7 straipsniais;

t) „kovo 13 d. Įstatyminio dekreto Nr. 10-A/2020“ 6 straipsnyje ir „vasario 2 d. Įstatyminio dekreto Nr. 10-A/2021“ 4–8 straipsniuose numatytą papildomų sveikatos priežiūros specialistų įdarbinimą ir viršvalandžius Nacionalinėje sveikatos tarnyboje, siekiant padėti spręsti su pandemija susijusias problemas.“;

2) 4 straipsnis pakeičiamas taip:

„*4 straipsnis*

1. Portugalija ne vėliau kaip 2021 m. kovo 30 d., o po to – kas šešis mėnesius informuoja Komisiją apie numatytų viešųjų išlaidų įvykdymą, kol tos numatytos viešosios išlaidos bus visiškai įvykdytos.

2. Jei 3 straipsnyje nurodytos priemonės grindžiamos numatytomis viešosiomis išlaidomis ir joms taikomas įgyvendinimo sprendimas, kuriuo iš dalies keičiamas šis sprendimas, Portugalija per šešis mėnesius nuo to iš dalies keičiančio įgyvendinimo sprendimo priėmimo dienos, o po to – kas šešis mėnesius informuoja Komisiją apie numatytų viešųjų išlaidų įvykdymą, kol tos numatytos viešosios išlaidos bus visiškai įvykdytos.“

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Portugalijos Respublikai.

Šis sprendimas įsigalioja pranešimo adresatui apie jį dieną.

Priimta Briuselyje 2022 m. sausio 25 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
C. BEAUNE